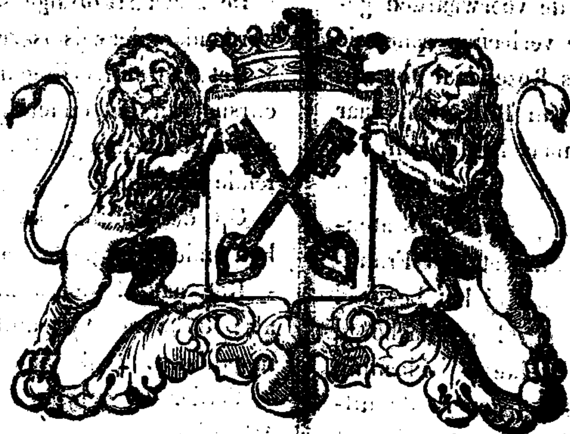
1852. N°. 84.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 14 JULIJ.

De Prijs der Courant is ƒ12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 13 Julij.

Er is dezer dagen een geschrift uitgekomen, dat uithoofde van het belangrijke onderwerp, ons toeschijnt de algemeene aandacht overwaardig te zijn.

De titel is: »Het wettelijk armwezen of de verschillende gevoelens over de hoofdpunten eener wetgeving op het armbestuur voorgesteld en overwogen in verband met het aanhangig ontwerp van wet;" te Zalt-Bommel bij Joh. Noman en Zoon 1852, groot 167 bladzijden in 8°, prijs ƒ1.90.

De ons geheel onbekende schrijver zegt in een voorrede, dat er bij de moeijelijkheid om al de strijdschriften van zoo zeer uiteenloopenden inhoud te leeren kennen, »behoefte bestaat aan eene meer volledige en zamengetrokkene voorstelling van hetgeen, met opzigt tot de hoofdvragen, voor en tegen elke der verschillende wijzen van oplossing is aangevoerd."

Voorts geeft hij de titels op, van niet minder dan dertig verschillende geschriften, die hij heeft geraadpleegd, en waaruit hij alles tot de volgende negen hoofdpunten heeft teruggebragt:

1°. Moet aan den arme het regt op onderstand worden toegekend?

2°. Aan wie moet de armverzorging, die met ter zijde stelling van het regt op onderstand plaats heeft, worden overgelaten?

3°. Is de wetgever bevoegd bepalingen vast te stellen, verbindend voor de diakonien of kerkelijke armbesturen?

4°. Is het raadzaam dat de wetgever gebruik make van zijne bevoegdheid om bepalingen te maken, verbindend voor de diakoniën of kerkelijke armbesturen?

5°. Moet er bij de wet een domicilie van onderstand worden aangewezen?

6°. Welke moet de hoofdgrondslag zijn van het domicilie van onderstand?

7°. Moet er regt van verhaal worden toegekend voor den onderstand, elders dan ter plaatse der armlastigheid verstrekt?

8°. Kunnen subsidiën worden gemist, of behoort de wet het verleenen daarvan te regelen?

9. Door wie behooren de kosten van verpleging van veroordeelde bedelaars en landloopers in de bedelaarsgestichten te worden gedragen?

Met onpartijdigheid, gematigdheid en kennis van zaken, deelt nu de Schrijver de onderscheidene stelsels mede met hunne verdediging en bestrijding, en eindigt na omzigtige toelichting met de slotsom zijner eigene overweging, daarbij telkens de bepalingen van het aanhangig wetsontwerp toetsende.

Wij achten dat de bekwame Schrijver wel geslaagd is in zijn voornemen, om de studie van het onderwerp gemakkelijker te maken, om zelfs den onkundigsten een geleidelijk denkbeeld te geven van de quaestiën die zich hier voordoen en de grondslagen aan te geven, waarop eene onpartijdige beoordeeling der gemelde wetsvoordragt behoort te rusten. Wij meenen dat het zeer nuttig zou zijn als dit geschrift zoo veel mogelijk bekend werd, omdat de belangrijkste vraagstukken er zoo duidelijk, zoo beknopt, zoo zonder inmenging van diepzinnige afgetrokkene redenering of regtsstudie, zoo zonder *ira et studio* in hun voor en tegen in worden uiteengezet en beoordeeld.

Zonder eenige aanleiding dan de lezing, vonden wij ons opgewekt om van dit geschrift verslag te geven, en wij twijfelen niet of allen die het lezen, zullen erkennen dat het eene zeer belangrijke bijdrage oplevert ter juiste beschouwing van de hoofdpunten eener wetgeving op het armbestuur.

— Heden morgen had zekere dienstmeid het ongeluk, op de hoogte van de Bloemmarkt in den Rijn te vallen, doch het mogt den Heer Walle, die geen gevaar ontzag, weldra gelukken, haar behouden aan wal te brengen.

— Wij vernemen dat door de groote hitte, voorleden week een arbeider, David Koevoet aan den Groenedijk, terwijl hij bezig was karnemelk te drinken, benevens eene vrouw te Hazerswoude en een bovenlander die bij den Tolgaarder van Diest, onder Hazerswoude werkte, plotseling zijn doodgebleven; de laatste was reeds eenige dagen ongesteld.

— De landman Jan Jongbloed, wien voor 8 dagen het ongeluk trof, dat hij door de locomotief werd gewond, terwijl zijn schoonvader dadelijk werd gedood, is in het ziekenhuis te Utrecht overleden. Hij was 59 jaren oud.

— Omtrent de gesteldheid van het voormalige Haarlemmer-meer bevat de *Haarl. Cour.* van gisteren het volgende berigt: Lieden, die dezer dagen den ringdijk rondom het Haarlemmer-meer hebben bewandeld, van de Leeghwater naar de Lynden en Halfweg, en van daar, langs de Cruquius, terug naar het eerstgenoemde pompwerktuig, hebben binnen deze uitgestrekte vlakte geen water meer kunnen bespeuren. Den 10den Julij hebben eenige personen den drooggemaakten grond binnen den polder bezocht. Zij zijn daartoe de gegraven wordende vaart, van de Lynden naar de hoofdvaart, die den polder in de lengte doorsnijdt, tot op een afstand van anderhalf uur gevolgd, en hebben zich van daar naar Aalsmeer begeven, zonder eenig water te kunnen ontdekken. Alleen aan de zijde van Aalsmeer heeft de nog diepe modder eenige moeijelijkheden gebaard. Over het geheel zijn, zoo men verzekert, de gronden midden in het Meer vaster bevonden, dan aan de kanten. Men meent het er thans voor te mogen houden, dat de onderneming, wat betreft het opvoeren van het water uit den droog te maken polder, zoo goed als volbragt is; en dat het alleen nog aankomt op de verkaveling, welker voltooijing veelal zal afhangen van het aantal der arbeiders, die daartoe zullen kunnen worden te werk gesteld.

— De Prins van Oranje is Donderdag te Breskens aangeland, heeft een toertje door het 4de district gedaan, de stad Sluis bezocht, en is des avonds te Neuzen aangekomen.

— Zaturdag middag is de derde haringjager te Vlaardingen aangekomen, aanbrengende 129 ton en de vierde haringjager is heden Dingsdag middag te Vlaardingen aangekomen, met slechts 104 ton. De vangst was verminderd.

— Donderdag ll. is te Leeuwarden de 72ste vergadering van het Friesch Genootschap voor geschied-, oudheid- en taalkunde gehouden, waarbij het 25jarig bestaan herdacht, en eene redevoering gehouden werd door den Heer J. van Leeuwen; over de rigting der schilderkunst in de verschillende scholen, en bijzonder in Nederland, gevolgd door een beknopt overzigt der Friesche schilders.

— Te Coevorden is in eene kleine plas, die met geen ander water gemeenschap heeft, een paling gevangen van meer dan een Ned. el lang, en een mans arm dik; men had er te voren ook menige snoek in gevangen.

's GRAVENHAGE, 13 Julij.

Z. M. heeft eervol ontslag verleend aan J. D. Preuyt als Burgemeester van Zuidland c. a., en in diens plaats benoemd M. J. de Jongh Jz. en tot Burgemeester van Hardinxveld P. M. Brouwer.

— Bij besluiten van 10 dezer, heeft Z. M. aangenomen, het verzoek om ontslag als Minister van Oorlog, van den Generaal-Majoor Jhr. J. F. van Spengler, met dankbetuiging voor de gewigtige in die betrekking bewezen diensten; en tot Minister van Oorlog benoemd, den Generaal-Majoor bij den Staf, Baron Forstner van Dambenoy, thans Chef van het topographisch bureau bij het Departement van Oorlog.

Voorts aangenomen, het verzoek om ontslag van Jhr. Mr. J. Th. H. Nedermeyer Ridder van Rosenthal, als Minister van Justitie tevens belast met het bestuur van het Dep. van de Hervormde en andere Eerediensten, met dankbetuiging voor de gewigtige in die betrekking bewezen diensten; en tot Minister van Justitie benoemd Mr. M. P. H. Strens, thans Procureur-Generaal bij het Prov. Geregtshof in Noordbrabant, en bepaald dat het bestuur van het Depart. der Hervormde en andere Eerediensten, met den 15den dezer maand, voorloopig zal zijn opgedragen aan den Minister van Financiën Mr. P. P. van Bosse.

— Z. M. heeft tot inspecteur der jagt en visscherij in het Hertogdom Limburg benoemd G. Janssens.

— Nog heeft Z. M. benoemd bij het Corps ingenieurs, mineurs en sapeurs: tot Kapitein van de 3de klasse (naar ouderdom van rang) den 1sten Luitenant E. A. Del Campo genaamd Camp, en tot 1sten Luitenant (naar ouderdom van rang) den 2den Luitenant P. Stolk, beiden van het corps.

— Prins Hendrik zal zich eerdaags van Soestdijk naar Luxemburg begeven, om er eenigen tijd te vertoeven.

— De Hertog van Saksen Weimar, en de Heer Martini, Gezant te Kopenhagen, zijn hier aangekomen.

— De Heer Mr. H. F. van Meurs van Hulshorst heeft zijn ontslag genomen als lid der Eerste Kamer, voor Gelderland.

— Bij den Minister van Financiën is ontvangen een muntbiljet van ƒ10 door een onbekende, onder het postmerk Venlo van 7 dezer, tot voldoening eener schuld aan 's Rijks schatkist.

— Den 9den dezer is door de Gevolmagtigden der Nederlandsche en Belgische Regeringen te Brussel eene overeenkomst geteekend betreffende de ver-

binding van beide Rijken door spoorwegen. Tevens zijn de voorwaarden geregeld, op verzoek van L. Gihoul, Grondeigenaar te Brussel, te verleenen concessie tot het aanleggen van een spoorweg van Antwerpen langs Rozendaal tot aan het Hollandsch Diep bij de Roode Vaart, met een zijtak van Rozendaal naar Breda, en eene stoombootdienst van het Hollandsch Diep naar Rotterdam.

— Het op 27 Mei jl. met Frankrijk gesloten tractaat tot wering van den nadruk, hetwelk thans van regeringswege ter goedkeuring aan de Staten-Generaal is aangeboden, strekt ter uitvoering van art. 14 van het met Frankrijk in 1840 gesloten verdrag van handel en scheepvaart, waarbij het beginsel is aangenomen, dat de letterkundige eigendom wederzijds zal gewaarborgd worden. De bezwaren, zegt de Memorie van Toelichting, welke de afdoening dezer zaak zoozeer vertraagd hebben, waren grootendeels gelegen in de uitbreiding, die men aan de zijde van Frankrijk aan de geslotene overeenkomst wenschte te geven.

Het hoofdbeginsel der geslotene overeenkomst is, de in elk der beide landen ten behoeve der inlandsche werken van wetenschap en letteren bestaande wetgeving, wederkeerig op die van het andere land toepasselijk te verklaren.

Volgens dit stelsel, hetwelk door Frankrijk in de meeste reeds geslotene verdragen van dergelijken aard is aangenomen, blijft de wetgeving van elk land afzonderlijk werken en erlangt hare eigene toepassing, zonder eenige inmenging, hetzij van den regter, hetzij der administratieve magt, op het gebied der wetgeving van het andere land noodzakelijk te maken.

— Vervolg van het Verslag gedaan door de Gedep. Staten aan de Staten der Provincie Zuidholland. (*Zie Nommer* 82)

Het aantal scholen, zoowel openbare als bijzondere der 1ste en 2de klasse, bedraagt 460, dus 4 meer dan in 1850. Het opgegeven aantal openbare scholen is 3 minder dan in 1850, doch omtrent dit gering verschil valt op te merken, dat twee niet opgegevene te beschouwen zijn als bijscholen, terwijl te Katendrecht eene openbare school was opgegeven, die echter, niettegenstaande de aangewende pogingen, nog niet is tot stand gekomen.

Het aantal bijzondere scholen der 1ste klasse is met 7 vermeerderd, terwijl dat der 2de klasse hetzelfde gebleven is.

Het getal leerlingen, op al de voornoemde scholen aanwezig, bedroeg op den 15den Januarij 1851, 68,827 en op den 15den Julij 1851, 58,996.

Wanneer men van dit aantal aftrekt de avondscholieren, die tevens de dagschool bezocht hebben, dan kan het gemiddeld getal leerlingen over 1851 op deze scholen aanwezig, gerekend worden te bedragen 61,988; eene uitkomst te verblijdender, als men in aanmerking neemt, dat te voren in de meeste districten dezer provincie niet het gemiddeld, maar het grootste getal der schoolgaande kinderen opgegeven werd. De vermeerdering is voornamelijk merkbaar geweest in de bijzondere scholen der 1ste en 2de klasse.

De staat van het onderwijs in de openbare scholen mag gunstig genoemd worden, ofschoon gebrek aan genoegzame hulp, en verder het ongeregeld ter school komen der leerlingen, vooral ten platten lande, oorzaak zijn, dat deze niet nog gunstiger is. Het is echter niet te ontkennen, dat hier en daar het onderwijs nog te wenschen overlaat. Weinig belangstelling der ouders, en soms ook min doelmatig onderwijs, kunnen als redenen hiervan worden opgegeven.

Het onderwijs op de meeste bijzondere scholen gegeven, mag goed, somtijds zeer goed genoemd worden. De enkele uitzonderingen zijn niet zoo zeer toe te schrijven aan minderen ijver of goeden wil der onderwijzers, dan wel aan gemis aan voldoende hulp, door geringe inkomsten veroorzaakt, en aan groote afhankelijkheid van de ouders der leerlingen.

In de steden worden de openbare onderwijzers voldoende bezoldigd, doch ten platten lande blijft het inkomen vaak beneden het middelmatige, zoodat in 1851 ook weder aan onderscheidene onderwijzers gratificatiën en toelagen zijn verleend. De inkomsten der onderwijzers van bijzondere scholen zijn over het algemeen voldoende, voornamelijk van die der eerste klasse.

De schoollocalen worden zoo veel mogelijk verbeterd. In het 3de district, 1ste gedeelte, kwam te Lekkerkerk een nieuw voortreffelijk schoolgebouw tot stand, en werd dat te Waddinxveen verbouwd en vergroot.

In het 5de district is te Sliedrecht eene der openbare scholen geheel vernieuwd; te Hendrik-Ido-Ambacht werden de school en onderwijzerswoning hersteld, en te Groote Lindt zal de vernieuwing van school en onderwijzerswoning plaats hebben.

In het 6de district werd te Goedereede een nieuw schoollocaal en onderwijzerswoning gesticht.

In het 7de district is de stads-burgerschool te Brielle vergroot.

In het 8ste district is te Kralingen de opbouw voltooid van een nieuw schoolgebouw, dat in 1852 ten dienste van de jeugd is opengesteld; te Charlois wordt eene vergrooting van het schoolgebouw beraamd, en te Pernis houdt men zich bezig met de verbouwing van het schoolwoonhuis.

Uit de provinciale fondsen van 1851, en de nog beschikbaar gebleven middelen van 1850 zijn door ons de navolgende subsidiën verleend of aangewezen, ten behoeve der nagenoemde gemeenten:

Voor Kralingen *f* 560, voor Charlois en Katendrecht *f* 2000, voor Groote Lindt *f* 3000, voor Krimpen aan den IJssel *f* 4000, voor Pernis *f* 1400, voor Delfshaven *f* 570, voor Melissant *f* 2000 en voor de Israëlitische school te Gouda *f* 150; terwijl bij Z. M. besluit van den 18den April 1851, nº. 61, Rijkssubsidiën zijn verleend aan Lekkerkerk *f* 1400, en Pernis *f* 1400.

Het provinciaal onderwijzers weduwen en nagelaten kinderfonds neemt steeds in ledental toe, en verkeert vooral ook door de krachtige ondersteuning der provincie, in eenen gunstigen staat.

De zeevaartkundige school te Rotterdam telt 18 leerlingen en het gegeven wordend onderwijs is zeer goed.

Het aantal leerlingen en auditoren, dat gedurende den laatst afgeloopen cursus van het onderwijs aan de clinische school te Rotterdam heeft gebruikt gemaakt, bedroeg 58, als: 49 mannelijke en 9 vrouwelijke in de verschillende vakken.

Op de Koninklijke Akademie voor burgerlijke ingenieurs te Delft, levert het onderwijs goede resultaten op.

Het aantal docenten bedraagt 18. Het aantal leerlingen bedraagt 143, als: 87 voor O.-I. ambtenaren, 2de klasse, 29 algemeene studie, 24 civiele ingenieurs, 2 ijk en accijnsen, 1 mijnwezen.

Verder 16 gepromoveerden aan de Hoogescholen voor O.-I. ambtenaren der 1ste klasse. (*Vervolg hierna*).

AMSTERDAM, 12 Julij.

Uit het Westland zijn deze week aan de markt alhier aangevoerd en verkocht ruim 12,000 mudden aardappelen: uit Rijnsburg 3000 en van Katwijk circa 600 mudden. De prijzen waren genoegzaam dagelijks dezelfde: die der Westlanders *f* 1.75 à *f* 2.30 per mud; Rijnsburgers *f* 1.75 à *f* 2.—; en Katwijkers *f* 2.50 à *f* 3.50.

— Gisteren zijn voor het eerst de door de Hollandsche Spoorweg-Maatschappij aangekondigde treinen voor verminderde vrachtprijzen geloopen. Van hier vertrokken 36 wagens, bevattende ongeveer 900 reizigers, terwijl er des avonds 3 treinen, bestaande uit 44 wagens, met ongeveer 1000 reizigers, aankwamen.

— Langs den Rijn-Spoorweg vertrokken gisteren achtend, met 2 treinen, een van 22 en een van 21 wagens, 1528 personen. De opbrengst was *f* 2437.70.

ASSEN, 10 Julij.

Ll. Donderdag morgen, ongeveer half negen uur, hoorde men alhier een vreemd geluid, veel overeenkomst hebbende met een hevigen donder in de verte of met het ratelen van een wagen over een keistraat; het hield eenige seconden aan. Donder echter kan het niet geweest zijn, omdat de lucht helder was. Uit verschillende plaatsen berigt men ons, hetzelfde gehoord te hebben. Te Peize was het geluid gelijk aan kanonschoten, die elke seconde herhaald werden, terwijl het geluid eindigde in een donderend gegons, dat allengs in het zuiden wegstierf. Te Vries zijn eenige lieden op den toren gegaan, meenende, dat de stoommachine in de fabriek te Veenhuizen gesprongen zou zijn. Te Dieverbrug en te Hijken hebben eenigen, gelijk men verhaalt, zich verbeeld, den grond te voelen dreunen. Dat de stoommachine in de gemelde fabriek zou gesprongen zijn, bevestigt zich gelukkig niet, ook tot nog toe niet het gerucht, dat ergens een kruidmagazijn zou gesprongen zijn. De oorzaak van het zonderlinge geluid ligt voorshands nog in het duister. Iemand, die, toen hij het geluid hoorde, met het oor op den grond is gaan liggen, verzekert, dat het geluid uit den grond kwam, en meent, dat hier aan eene aardbeving moet gedacht worden.

Ook in het oostelijk gedeelte van Friesland is een dergelijk geluid waargenomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Julij.

De verkiezingen zijn nagenoeg afgeloopen en grootendeels in den geest van de handelsvrijheid uitgevallen. Er zijn 203 verkiezingen bekend van hen die tot de liberale, en 126 die tot de ministeriële partij behooren.

— Ten gevolge van de verkiezingen heerscht aan het postkantoor alhier zooveel drukte, dat de beambten het ter naauwernood kunnen inloopen. Woensdag zijn er 201,000 brieven verzonden.

— Een schip van Nassau in New-Providence heeft hier omstreeks 20,000 ananassen aangebragt.

— In de omstreken van New-Castle-upon-Tyne heeft dezer dagen een verschrikkelijk onweder geheerscht, hetwelk verscheidene uren duurde en aan 8 menschen het leven kostte. Ook te Edinburg heeft een allerverschrikkelijkst onweder gewoed, hetwelk des nachts ontstond en alle ingezetenen hunne legersteden deed verlaten, daar ieder dacht dat zijne woning zoude worden getroffen. Buiten de stad zijn twee grasmaaijers door den bliksem gedood. Het is verbazend, hoe vele menschen gedurende deze week door zonnesteek het leven hebben verloren. Gisteren zijn te Londen zes personen door de hitte overleden en uit de provinciën worden menigvuldige soortgelijke gevallen gemeld.

— Men rekent, dat er thans wekelijks 5000 personen naar Australië verhuizen. De meeste zijn weinig bemiddelde of behoeftige, doch achtenswaardige lieden.

BELGIE.

BRUSSEL, 12 Julij.

Bij Koninklijk besluit is magtiging verleend tot de oprigting eener naamlooze maatschappij voor eene openbare wasch- en badinrigting, vooral voor de minvermogende volksklasse, alhier. Deze onderneming zal met een kapitaal van 100,000 fr. gedreven worden, waarvoor onze stad eene rente van minstens vier per cent waarborgt.

— Bij Koninklijk besluit is eene som van 2000 fr. gevoegd bij den door de Academie van Wetenschappen, Letteren en Schoone Kunsten alhier uitge-

loofden prijs voor het vinden van een geschikt middel, hetwelk den mensch veroorlooft, om op groote afstanden, zonder eenig ongemak of schade en gedurende geruimen tijd in door gas bezwangerde onderaardsche gewelven of mijnen te verblijven. De mededinging wordt met 31 Dec. 1853 gesloten.

— Nadat den 9[den] een Ministerraad was gehouden, hebben de Ministers hun ontslag bij den Koning ingediend.

— De directie van den Noorderspoorweg heeft aan de echtgenoot van den Gezant van Denemarken wederom doen ter hand stellen de waarden en verschillende reis-benoodigdheden, welke deze Dame op hare reis van Parijs naar deze stad in eene der afdeelingen van den wagen had laten liggen, toen zij te Douai het rijtuig had verlaten om eenige verversching te gebruiken. De wagen was, door eene niet voorziene verandering in den trein, naar Calais gestoomd, alwaar de telegraaph de tijding van het misverstand overbragt.

FRANKRIJK.

PARIJS, 11 Julij.

De President heeft een besluit genomen, waarbij bepaald wordt dat de algemeene volksstemming ter verkiezing van Departements- en Arrondissements-Raden in het gansche land op den 31[sten] Julij en den 1[sten] Augustus aanstaande, en die tot vernieuwing van al de Gemeenteraden, tusschen den 24[sten] Julij en den 26[sten] September aanstaande moet plaats hebben, zullende het Gouvernement onverwijld tot benoeming der maires en adjunct-maires overgaan.

— Thans is ook van wege het domein het Kasteel van Bizy, dat aan de familie Orleans toebehoort, met geweld in beslag genomen.

— Aan de Protestantsche en andere door den Staat bezoldigde Godsdienstleeraars is, evenals aan de Roomsche geestelijken, ontheffing verleend van de verpligting om den eed af te leggen.

— De Stedelijke Raad heeft 12 millioen fr. toegestaan tot den aankoop van huizen, tot den verderen bouw van den straat Rivoli.

— Henry Didot, de oudste van deze in de drukkunst bekende familie, is in 87-jarigen leeftijd overleden. Hij was Ridder van het Legioen van Eer. Door hem werd de polyamatype-gieterij uitgevonden. Hij had met zijn neef F. Didot de Fransche assignaten van 1790 tot 1793 geteekend en gegraveerd.

— Sedert eenige dagen heeft men opgemerkt, dat het aantal krankzinnigen tengevolge der heerschende hitte op schrikbarende wijze toeneemt.

— Ten gevolge van eenige ontduikingen op de policie-verordeningen op het losloopen en ongemuilband laten van honden in dit warme saizoen, zijn onderscheidene personen door dolle honden gebeten en na een vreeselijk lijden, ten gevolge der watervrees overleden.

Een persoon, die een hond bezat, welke dol was geworden, is tot 20,000 fr. schadevergoeding veroordeeld, omdat hij de policie-reglementen op het losloopen van honden had overtreden, en door zijn verzuim den dood van een huisvader, die door dien hond gebeten was, veroorzaakt had.

— Gedurende de 3 laatste dagen heerschte hier eene Afrikaansche warmte. Er werd een millioen Ned. ponden ijs verbruikt. Een koopman heeft om in de aanstaande behoefte te voorzien, drie schepen van Havre naar Zweden gezonden om 3000 ton te halen.

SARDINIE.

TURYN, 6 Julij.

H. M. de Koningin is gisteren ontijdig bevallen van een zoon, die kort na de bediening des doops is overleden.

— Het officiële dagblad *Risorgimento* bevat het volgende: Terwijl in andere landen de hoofdsteden en zetels der Regering met nieuwe vestingwerken omringd worden, is men alhier bezig de citadel te ontwapenen. Het geschut waarmede de wallen dier sterkte sedert vele jaren bezet waren, en hetwelk meestal tegen de stad gerigt was, zal weggenomen en naar de grensvesting Casale overgevoerd worden. Dit is voorzeker een treffend blijk van het wederzijdsche vertrouwen, hetwelk tusschen den Koning en de bevolking van Turyn bestaat. De Regering koestert zelfs den wensch om de wallen der citadel te slechten en de gebouwen in eene kazerne te veranderen.

— Twee dagbladen zijn dezer dagen vervolgd en veroordeeld wegens artikelen tegen de Staatsgodsdienst.

ITALIE.

ROME, 6 Julij.

De vorming van een Romeinsch leger vordert nog weinig, de aanwerving van inlanders beteekent veel minder dan van buitenlandsche, vooral Zwitsersche militairen. De Fransche regering heeft aan verscheiden Officieren vergunning verleend om in het Romeinsche leger dienst te nemen.

— De Stedelijke Regering heeft besloten de stad door gaz te doen verlichten. Talrijk waren de zwarigheden die zich aanvankelijk daartegen opdeden, doch thans is men ze alle te bovengekomen, en zullen de werkzaamheden tot de gazverlichting eerlang worden begonnen, onder leiding van den bekenden Engelschen ingenieur Shepherd.

TOSCANE.

Bij besluit van den Groothertog is bepaald dat jongelieden die door een zwervend of werkeloos en ongeregeld leven en door hebbelijke luidruchtigheid en losbandigheid hunne familie tot last strekken en voor de openbare rust gevaarlijk zijn, en tegen welke vruchteloos de gewone policiemaatregelen zijn aangewend, bij het staande leger zullen worden ingelijfd.

— Den 5[den] dezer is door den Groothertog eene nieuwe wet op het onderwijs uitgevaardigd. Daarin staat het zedelijk en godsdienstig onderrigt, onder toezigt der geestelijkheid, op den voorgrond; de benoeming der Onderwijzers, de keuze van leerboeken enz. wordt aan het Staatsbestuur voorbehouden. In de lagere scholen zal het onderwijs om niet gegeven worden.

PRUISSEN.

BERLIJN, 10 Julij.

Z. M. heeft den Keizer van Rusland te Stettin afgehaald en is heden met hem te Potsdam aangekomen.

— De Keizerin van Rusland heeft na de bezigtiging van den Dom te Keulen 30,000 ducaten (*f* 170,000) geschonken aan het Comité voor den bouw dier hoofdkerk.

— Op het einde van het vorige jaar telde men hier te lande 24,201 volksscholen met 30,865 onderwijzers en 2,453,062 leerlingen; 505 burgerscholen met 2269 onderwijzers en 69,302 leerlingen; 385 meisjesscholen met 1908 onderwijzenden en 53,570 leerlingen; 117 gymnasiën met 1664 onderwijzers en 29,474 leerlingen. De 46 seminariën voor de opleiding van schoolonderwijzers telden 2411 kweekelingen; aan de 7 hoogescholen bevonden zich 4306 en aan de 6 geestelijke seminariën 240 studenten.

— De zes Roomsche afgevaardigden voor de Tweede Kamer, te Kassel gekozen, hebben aan de Regering verklaard dat zij den eed op de constitutie zouden afleggen, voor zoo ver de regten der kerk dit toelieten.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 3 Julij.

Nopens de nieuwe wet op het burgerlijk huwelijk, welke aan den Keizer ter goedkeuring is voorgelegd, verneemt men, dat daarbij de grootste magt aan de geestelijkheid zal verleend worden. Met deze praerogativen der geestelijkheid gaan die van den adel hand aan hand. Men verneemt, dat bij de nieuwe gemeente-regeling, aan de voormalige grondbezitters nu een werkkring zal worden verschaft, welke hen eene soort van beschermheerschap op de gemeenten doet uitoefenen.

GRIEKENLAND.

ATHENE, 28 Junij.

Het wetsontwerp tot regeling van het Grieksche kerkbestuur, is door den Senaat en de Kamer van Volksvertegenwoordigers eenstemmig aangenomen, terwijl die streken waar eenige monniken en priesters de bevolking opgeruid hadden, weder tot rust kwamen.

Bij die wet worden de zuiver godsdienstige en kerkelijke aangelegenheden onderscheiden van die van gemengden aard, waarin het burgerlijk bestuur en de administratie betrokken zijn. In de eerste is de Kerk geheel onafhankelijk en vrijwerkend; in de laatste kan zij niets doen zonder medewerking der Regering. De Synode bestuurt de kerkelijke aangelegenheden; zij bestaat uit den Aartsbisschop van Athene, en vier leden, die telkens voor een jaar naar den ancienneteitsregel uit de Bisschoppen en Aartsbisschoppen des lands worden benoemd. Een Commissaris des Konings uit den leekenstand woont alle zittingen bij; doch alleen als toehoorder. Het huwelijk wordt als eene handeling van godsdienstigen en tevens burgerlijken aard beschouwd; het godsdienstige wordt aan de kerk overgelaten; de overheid neemt kennis van hetgeen het huwelijk als burgerlijke handeling betreft. De ontbinding des huwelijks wordt na de einduitspraak der bevoegde burgerlijke regtbank door de geestelijke overheid kerkelijk afgekondigd. De Synode mag geenerlei briefwisseling voeren, dan door tusschenkomst des Ministers van Eeredienst.

Door dit wetsontwerp is de onafhankelijkheid der kerk verzekerd in verband met de onafhankelijkheid des staatsgezags en met de betrekking der kerk tot andere kerken.

KERKNIEUWS.

ZWOLLE, 9 Julij. Door den Kerkeraad der Herv. gemeente alhier, is uit het gemaakte twaalftal, het volgende zestal geformeerd: DD. Adriani, te Waddingsveen; Hugenholtz, te Velthuizen; Sluiter, te Wyhe; Pleite, te Bergen op Zoom; van der Velde, te Borne en Marissen van Loon, te Hoogezand; en daarna het drietal: DD. Hugenholtz, Marissen van Loon en Pleite, waaruit heden over veertien dagen het beroep zal worden gedaan.

217[de] Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

9[de] Trekking. N°. 6751 een prijs van *f* 2,500. N°. 12485 een prijs van *f* 1,500. N[os]. 397 en 2694 ieder een prijs van *f* 1,000.

10[de] » N°. 12730 een prijs van *f* 2,500. N°. 12392 een prijs van *f* 1,000.

VEREENIGING VAN DEN H. VINCENTIUS A PAULO.

De Commissie tot regeling van de ontworpen Loterij ten behoeve der Armen van voornoemde Vereeniging brengt bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat haar op een Request dd. 4 Februarij ll. aan de Edel Groot Achtb. HH. Gedeputeerde Staten opgezonden, inhoudende verzoek om vrijstelling van belasting voor een ledigstaand gebouw, waarin zij de Tentoonstelling en Loterij wilde houden, op 6 Julij jl. eene resolutie van Z. Exc. den Minister van Finantien is geworden, waarbij dit verzoek is gewezen van de hand.

Wenschende hare taak na deze onvrijwillige vertraging zoo spoedig mogelijk ten einde te brengen, heeft zij terstond een Locaal gehuurd in het *Logement de Zon*, op de Breedestraat alhier, en neemt de vrijheid degenen die door het inzenden van Prijzen deze Loterij nog willen ondersteunen, te verzoeken deze in den loop der eerstvolgende 14 dagen in te zenden, dewijl de Tentoonstelling den 8sten Augustus een aanvang nemen zal, blijvende er nog steeds Loten verkrijgbaar.

BIERHUIS *OUDE VEST.*

De Ondergeteekende berigt zijne geëerde Begunstigers dat hij versch ontvangen heeft en op Donderdag en Vrijdag 15 en 16 Julij

KITSINGER BIER

en Zondag en Maandag 18 en 19 Julij

Munchener Lager Bock-Bier

van het Vat zal tappen, hetwelk ook gedurig op Flesschen, het Kitsinger Bier à *f* 0.30 en het Munchener Bock à *f* 0.35 per flesch te bekomen is.

LEYDEN, 13 Julij 1852. C. F. MULLER.

UITSPANNINGSPLAATS HET HAAGSCHE SCHOUW.

De Ondergeteekende heeft het genoegen het geëerd Publiek ter kennis te brengen, dat hij onlangs de van ouds zoo zeer gerenommeerde **UITSPANNINGSPLAATS en STALHOUDERIJ**, genaamd: ***HET HAAGSCHE SCHOUW***, nabij *Leyden*, heeft aanvaard, en daarbij tevens de verhuring van Paarden en Rijtuigen zal uitoefenen.

De bijzonder gunstig en alleraangenaamste ligging van hetzelve, met schoone uitzigten, en eenige aangebragte verbeteringen, doen de ondergeteekende vooral met dit schoone saisoen op een talrijk bezoek hopen, zullende hij niets onbeproefd laten om door beste qualiteiten, zindelijke en vlugge bediening, de toegenegenheid en het vertrouwen te verwerven; waarin hij zich op het allerminzaamst aanbeveelt.

W. GOLDBERG.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,

(Om Contant Geld,)

op Maandag den 26sten Julij, en Dingsdag den 27sten Julij 1852, des morgens ten *half tien* ure, aan het Huis aan de Nieuwsteeg Wijk IV. No. 721, te *Leyden*, van eenen allezins deftigen **INBOEDEL**, bestaande onder anderen in: Mahony- en Eikenhouten Meubelen, als: Kabinetten, Chiffonières, Secretaire, Canapé, Piano-Forte van BROADWOOD, Tafels, Stoelen, keurig Lit d'ange met rood moirée Behang, Ledekanten, Boek- en andere Kasten, Commodes, Penant-, Speel-, Wasch-, Spiegel-, Lade- en Schrijftafels, Mangel en Pers, staand Horologie, Spiegels, Pendules en Ornamenten, veelvuldig kostbaar Japansch en Fransch Porselein, Doorniksch en ander Tafelservies, Plated-, Koper-, Tin-, Blik-, IJzer- en Aardewerk, Kristal en Glaswerk, eene aanzienlijke partij keurig Damast en ander Tafellinnen, Bedlinnen, Bedden en Toebehooren. Kleeden, Karpetten, Meubelgordijnen, benevens kostbare ongemunte Gouden en Zilveren werken, waaronder Antiek Dejeuner, Zilveren Broodmand, dito Theeservies met Kom, Olie- en Azijnstel, Zuurstel, Vischspanen, Mostaard-, Zout- en Peperbussen, groot en klein Tafelzilver, Gouden en Zilveren Horologien, fraai Zilveren Speelgoed, en al hetgeen meerder zal worden geveild.

Te zien Vrijdag en Zaturdag den 23sten en 24sten Julij 1852, des morgens van 10 tot des namiddags 3 ure.

OPENBARE VERKOOPING,

Bij Opbod en Afslag,

ten Huize van de Weduwe MAASKANT, in het Wapen van *Friesland*, te *Hillegom*, op Woensdag den 21sten Julij 1852, des morgens ten 10 ure, van:

No. 1. Een WOONHUIS, waarin sedert vele jaren de *Timmermans- en Molenmakers-Affaire* is uitgeoefend, hebbende zes Vertrekken en alle vereischte Gemakken, Timmermanswinkel, groote Loots, Werkhuis, verdere Getimmerten en Tuingrond, staande en gelegen in het Dorp *Hillegom*, aan de Dorpstraat, en

No. 2. Een WOONHUIS met vier Vertrekken en twee stukken Tuingrond, staande en gelegen als voren, aan de Zanderij-laan.

Alles breeder bij aangeplakte billetten omschreven; kunnende 15 Augustus 1852 worden aanvaard, en dagelijks worden bezigtigd.

NB. De Koopers zullen desverkiezende, op eerste Hypotheek en solide borgen kunnen beschikken over *f* 3000.— op het Perceel No. 1, en over *f* 1000.— op het Perceel No. 2.

Zijnde inmiddels nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris A. B. FARKEY Nz., te *Leyden*.

GOLDBERGERS KETTINGEN winnen hoe langer hoe meer Vrienden onder de Heeren der Geneeskundige Faculteit. Menigeen komt er opentlijk vooruit en prijst ze aan in strijd met zijne bespiegelende kennis; zijn oordeel steunt op ondervinding, de beste leermeesteresse in de practijk. De gelukkige kuren waren ook zoo menigvuldig, de bewijzen zoo duidelijk, de warme dankbaarheid van vele Genezenen zoo luide, dat zij, niettegenstaande alle tegenwerking, die zij te overwinnen hadden, eindelijk zegevieren moesten. Wie wil stijf en kreupel zijn, wie dagen- en wekenlange pijnen uitstaan, als men een middel weet om er zoo spoedig van bevrijd te worden!

De Echte Goldbergers Kettingen worden voor *f* 1.80, 2.70 tot 3.60, 5.40 in het Verkoophuis en de bekende Dépôts verkocht.

Dr. STOLTE, practiserend Geneesheer en Heelmeester in Potsdam, die sedert vele jaren aan hevige, hem dikwijls weken lang aan bed en kamer kluisterende Rheumatismen geleden heeft, verklaart, dat hij, sedert den tijd dat hij een Goldbergschen Ketting draagt, nu bijna een jaar, geen aanval meer daarvan gehad heeft.

De Pillen van Holloway hebben menigeen genezen, welke behebt waren met scheurbuik en huidziekten.

De scheurbuik, ringworm en andere diergelijke ziekten komen voort uit een onzuiver bedorven bloed, en het eenige zekere middel, dezelve te genezen bestaat in het gebruik der *Pillen* en *Zalf* van HOLLOWAY. Dagelijks hebben er genezingen plaats door dit uitmuntend middel, hetwelk buitengewoon het bloed zuivert, het ligchaam versterkt en de gezondheid terugroept. Hetzelve is ook even zeker in het genezen van kankerachtige zweren, oude wonden, en kliergezwellen, en een ieder, daarmede behebt zijnde, behoorde daarvan gebruik te maken.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.
Potjes Zalf à *f* 0.90 *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen bij W. C. VAN DORT, te *'s Hage*; bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, te *Gouda*, en bij J. STRAATMAN, Hoofd-Depôthouder te *'s Hertogenbosch*, alsmede te *Londen*, Strand 224, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 12 Julij.

		Laagst.Koers.	Hoogst.Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2 1/2 pCt.	63 7/16	63 11/16	63 1/8
Dito Certificaten	" 3 "	65 [illegible]	—	—
Dito dito	" 4 "	95 9/16	95 5/8	95 5/8
Amortisatie Syndicaat	" 3 1/2 "	94 7/16	—	—
Handelmaatschappij	" 4 1/2 "	124	—	—
O. I. Leening	" 4 "	95	95 1/4	95 1/4
Dito Holl. Spoorweg	"	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	" 4 1/2 "	—	—	—
Haarlemmermeer	" 5 "	107 1/2	—	—
FRANKRIJK, Certif.	" 3 "	67 7/8	—	—
Dito dito	" 5 "	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	" 5 "	108 1/4	—	—
Dito dito 1828 en 1829	" 5 "	106 1/2	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	" 5 "	—	—	—
Dito 1840	" 4 "	91 7/8	92	91 7/8
Dito bij STIEGLITZ & Co.	" 4 "	91 3/4	—	—
Dito dito Nieuwe	" 4 "	—	—	—
Inschrijving in Assign.	" 6 "	—	—	—
Certificaten van dito	" 6 "	72 1/4	—	—
POLEN, Obligatiën	" 4 "	85	85 1/8	85 1/8
Dito Aandeelen met Loten. fl. 250	f	—	—	—
Dito dito 1835	" 500 "	—	—	—
SPANJE, Obligatien	à 1 pCt.	22 1/4	22 9/16	—
Dito Obligatiën	" 3 "	49 1/2	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	" 3 "	45 7/16	45 1/2	45 1/2
Bewijzen Coupons		2 7/8	2 15/16	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	" 5 "	85 1/2	—	—
Dito	" 4 "	69	—	—
Dito Metall.	" 5 "	78 1/2	78 9/16	—
Dito Nieuwe	" 5 "	89 7/8	90	89 15/16
Dito 1847	" 2 1/2 "	41	41 1/8	—
BELGIE, Banc.	" 2 1/2 "	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	" 2 1/2 "	52 7/16	52 1/4	52 7/16
BRAZILIE, 1824 100 £	5 "	—	—	—
PORTUGAL, te Londen	" 5 "	43 7/8	44	43 7/8
Dito dito	" 4 "	40 1/2	40 7/16	40 1/2
VENEZUELA,	" 3 1/4 "	—	—	—
MEXICO,	" 5 "	—	—	—
AMERIKA, Bankactiën		4 1/2	4 9/16	—

Grieken 6.

Braz. 1839, £ 100, 5 pCt. 99 3/4.

Koers van het Geld: Beleening 2 1/2 pCt. Prolongatie 2 1/2 pCt. Wissel-Disconto 2. De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.82 1/2 à 87 1/2.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.